

Eenvoudig christelijk | Handout 02 | Verlangen naar gerechtigheid

(A) Een gebed:

Bron van heel het leven en alle hoop, u sprak tot ons de woorden: "Laat liever het recht stromen als water, en de gerechtigheid als een altijd voortvloeiende beek." Laat ons leven samenvloeien in een stroom van gerechtigheid die deze wereld zal verlossen. Wij erkennen dat onze ziel dorst naar u, o Heer. Laat ons in u het levende water vinden dat in hart zal overstromen en uw mensheid zal vernieuwen. Amen

(B) Een eerste verkenning:

1. *Wat roept het woord 'gerechtigheid' bij jou op aan gedachten, ideeën en beelden?*
2. *Wat zie jij om je heen aan onrecht? Is jou persoonlijk wel eens onrecht aangedaan?*
3. *Hoe zou een wereld zonder onrecht eruit zien?*

(C) 'Dat is niet eerlijk!' Kinderen roepen het al op het schoolplein. "Je hoeft kinderen niet te leren wat eerlijkheid of oneerlijkheid is. Een besef van gerechtigheid komt mee met de uitrusting van het mens-zijn" (blz. 16). Er zijn ook mensen van wie gezegd wordt dat ze 'een heel sterk rechtvaardigheidsgevoel hebben'. Misschien ben je zelf wel zo iemand. Klokkenuiders zijn daar ook een voorbeeld van:

Wikipedia: een klokkenluider is:

- ofwel een werknemer die misstanden in zijn bedrijf of organisatie naar buiten brengt (Van Dale), daarbij al dan niet anoniem;
- ofwel iemand die van binnen de handelende organisatie illegaal handelen, misstanden, of onrecht binnen bestaande machtssystemen openlijk aan de kaak stelt;
- ofwel iemand van buiten die als belanghebbende misstanden in een bedrijf of organisatie naar buiten brengt, al dan niet anoniem.

(D) Wright schrijft dat er drie manieren zijn om het besef van de echo van een stem, de roep om recht, te verklaren (blz. 20):

- Deze echo is alleen maar een droom, een **projectie** van kinderlijke fantasie (Machiavelli en Nietzsche). We moeten maar liever wennen aan de wereld zoals die nu eenmaal is.
- Deze echo is een **droom over een totaal andere wereld**, waarin we eigenlijk thuishoren, waar alles rechtgezet is, een wereld waar we in het heden naar kunnen ontsnappen in onze dromen en hopen eens voorgoed naar te ontsnappen. Maar het is een wereld die weinig houvast vindt aan de huidige wereld. De 'gewetenloze grote monden' blijven deze wereld runnen maar we troosten 'ons met de gedachte dat zaken ergens eens beter zullen zijn.'
- Deze dromen hebben we **omdat iemand tot ons spreekt**, 'fluisterend in ons innerlijke oor'. 'Iemand die erg veel geeft om deze huidige wereld en ons huidige zelf, en die ons en de wereld heeft gemaakt voor een doel dat inderdaad gerechtigheid inhoudt, zaken die recht gezet worden, *wij* die rechtgezet worden, de wereld ten slotte gered.'

(E) **Gerechtigheid of zelfrechtvaardiging?** We ontdekken, als we rondkijken in ons eigen leven, dat we niet goed zijn in gerechtigheid als het onszelf aangaat. Als iemand mij iets aandoet dan wil ik natuurlijk dat het recht zijn beloop neemt. Maar als ik iemand anders iets aandoe, dan ben ik best blij als ik er op een één of andere manier onderuit kan komen. Dat is de paradox: we weten allemaal dat er zoiets is als gerechtigheid, maar we falen allemaal om het te grijpen als het onszelf aangaat. "De scheidslijn tussen recht en onrecht, tussen rechtvaardigheid en onrechtvaardigheid kan niet worden getrokken tussen 'ons' en 'hen', maar loopt midden door een ieder van ons."

1. *Als het gaat om gerechtigheid in deze wereld: zijn christenen deel van het probleem of deel van de oplossing?*

(F) Ons verlangen naar gerechtigheid is een echo van een stem. Góð verlangt naar gerechtigheid want hij is een rechtvaardige God. Hij haat onrecht, hij is wars van scheefgetrokken verhoudingen waarin macht wordt misbruikt, en hij zoekt naar mensen die rechtvaardig zijn. Maar zijn mensen wel rechtvaardig? In de gereformeerde leer ligt juist hier een kernpunt: de rechtvaardiging van de goddeloze. Tom Wright heeft daarvoor niet veel aandacht. Het zinnetje 'wij die rechtgezet worden' (blz. 20) verwijst er impliciet naar.

De rechtvaardiging van de goddeloze | De rooms-katholieke leer ging ervan uit dat het rechtvaardig zijn voor God deels tot stand gebracht kon worden door het in onvoorwaardelijk geloof aan Christus verrichten van goede werken. Goede werken leveren daarmee een bijdrage aan het heil, het behoud. Door slechte werken (zonden) kon men - zo was de klassieke katholieke opvatting - de heiligmakende genade Gods verliezen. Door bestudering van de Romeinenbrief kwam Luther tot de opvatting dat rechtvaardiging een vrije gave Gods is die God bewijst aan goddeloze zondige mensen. Deze rechtvaardiging is verworven door Christus. De goddeloze krijgt deel aan de verworven gerechtigheid van Christus door het geloof (Romeinen 1:16,17). Het geloof verenigt met Christus en plaatst daarom de goddeloze weer in de juiste verhouding met God. De zonden worden niet door oprecht berouw (en/of de Biecht) vergeven, maar door het geloof 'bedekt'. Deze opvatting is fundamenteel geweest in het leven van Luther. Het doortrekt ook zijn hele theologie. Luther heeft de rechtvaardiging van de goddeloze weer voluit in het middelpunt van de theologie en de prediking geplaatst.

Het verlangen van de rechtvaardige God naar gerechtigheid komt op twee manieren tot uitdrukking:

- A. In zijn passie om mensen weer recht te zetten (door geloof in de gekruisigde Christus),
- B. In zijn passie om deze wereld weer recht te zetten (door navolging van de opgestane Christus).

1. Welke van deze twee krijgt volgens jou de meeste aandacht in de kerk?
2. Hoe verhouden deze twee zich tot elkaar?

(G) Wat leer je uit onderstaande Bijbelgedeelten over gerechtigheid?

- **Psalm 98**
- **Amos 5:21-24**
- **Lucas 4:18-19**
- **Romeinen 6:11-18**

(H) In de Heidelbergse Catechismus gaat het ook vaak over gerechtigheid en rechtvaardigheid. Lees onderstaande vraag en antwoord 60 uit de Catechismus. Wat heeft dit te maken met het thema van gerechtigheid zoals Wright dit ter sprake brengt?

Vraag: Hoe bent u rechtvaardig voor God?

Antwoord: Alleen door waar geloof in Jezus Christus.

Al klaagt mijn geweten mij aan, dat ik tegen alle geboden van God zwaar gezondigd en geen daarvan gehouden heb en dat ik nog altijd uit ben op elk kwaad, toch schenkt God mij, zonder enige verdienste van mijn kant, alleen uit genade, de volkomen voldoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus. Hij rekent mij die toe, alsof ik nooit zonde had gehad of gedaan, ja, alsof ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht had die Christus voor mij volbracht heeft.

Aan deze weldaad heb ik alleen deel, als ik die met een gelovig hart aanneem.

Uitsmijter:

“Het is belangrijk te zien en te zeggen dat zij die Jezus volgen zich eraan wijden dat Gods wil wordt gedaan ‘op aarde zoals in de hemel’, zoals hij ons leerde bidden. En dat betekent dat Gods hartstocht voor gerechtigheid ook de onze moet worden” (blz. 24).